

KẾ HOẠCH BÀI DẠY

Bài 3: PHONG TRÀO VĂN HÓA PHỤC HƯNG VÀ CẢI CÁCH TÔN GIÁO. (Thời lượng: 02 tiết)

Ngày soạn: 07/10/2024.

Tiết PPCT: 6,7.

I. Mục tiêu:

1. Kiến thức

- Những biến đổi quan trọng về kinh tế - xã hội Tây Âu từ TK XIII đến TK XVI.
- Những thành tựu tiêu biểu của Phong trào Văn hóa Phục Hưng.
- Ý nghĩa và tác động của Phong trào Văn hóa Phục Hưng đối với xã hội Tây Âu.
- Nguyên nhân và nội dung cơ bản của phong trào cải cách tôn giáo.
- Tác động của các cuộc cải cách tôn giáo đối với xã hội Tây Âu.

2. Năng lực

- Năng lực chung: Năng lực giao tiếp và hợp tác; tự học; giải quyết vấn đề.
- Năng lực chuyên biệt
  - + Tái hiện kiến thức lịch sử, xác định mối quan hệ giữa các sự kiện, hiện tượng lịch sử.
  - + Khai thác và sử dụng được thông tin của các tư liệu hình ảnh và chữ viết để tìm hiểu về những biến đổi chính trong xã hội và sự hình thành quan hệ sản xuất tư bản chủ nghĩa ở Tây Âu.
  - + Rèn luyện cho học sinh kỹ năng khai thác và sử dụng thông tin của 1 số tư liệu lịch sử để nhận thức 1 số vấn đề lịch sử liên hệ đến phong trào cải cách tôn giáo.

3. Phẩm chất

- Tôn trọng sự khác biệt về nhận thức, phong cách cá nhân của những người khác và sự đa dạng về văn hóa của các dân tộc khác.

II. Thiết bị dạy học và học liệu.

- **GV:** Tài liệu: SGK, SGV, Bản đồ thế giới hoặc bản đồ châu Âu, tranh ảnh các thành tựu, danh nhân của văn hóa phục hưng và phong trào cải cách tôn giáo.
- **HS:** Đọc sách giáo khoa và hoàn tất nhiệm vụ được giao. Sưu tầm các câu chuyện về những nhân vật trong nền văn hóa Phục hưng và phong trào cải cách tôn giáo.

III. Tiến trình dạy - học:

A. Hoạt động khởi động

a. **Mục tiêu:** Giúp khơi dậy tính tò mò của HS tạo tâm thế cho HS đi vào tìm hiểu bài học mới.

b. **Nội dung:** Học sinh quan sát tranh ảnh trả lời các câu hỏi của giáo viên

c. **Sản phẩm:** Nước Ý

d. Tổ chức thực hiện

- GV đưa ra 1 bức tranh và yêu cầu HS trả lời bức tranh này cho em liên tưởng đến đất nước nào?

B. Hoạt động hình thành kiến thức

1. Những biến đổi về kinh tế xã hội Tây Âu thế kỷ XIII đến thế kỷ XVI

a. **Mục tiêu:** Hiểu được những biến đổi về kinh tế Xã hội ở Tây Âu thế kỷ XIII đến thế kỷ XVI.

b. **Nội dung:** Học sinh quan sát tranh ảnh trả lời các câu hỏi của giáo viên

c. **Sản phẩm:** Hình thành giai cấp tư sản và vô sản

d. **Tổ chức thực hiện**

Hoạt động dạy – học	Sản phẩm dự kiến
<p>Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập HS đọc phần 1 và trả lời các câu hỏi sau: <i>? Hãy chỉ ra những biến đổi quan trọng nhất về kinh tế- xã hội ở Tây Âu từ thế kỉ XIII đến thế kỉ XVI?</i></p> <p>Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu. GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập.</p> <p>Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động - HS lần lượt trả lời các câu hỏi.</p> <p>Dự kiến sản phẩm: - Các công trường thủ công, công ty thương mại, các đồn điền ra đời và ngày càng được mở rộng quy mô. => <i>Quan hệ sản xuất tư bản chủ nghĩa xuất hiện</i> - <i>Giai cấp tư sản ra đời. Có thể lực về kinh tế song lại chưa có địa vị xã hội tương xứng.</i></p> <p>Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập HS phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả của học sinh. GV bổ sung phần phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.</p>	<p>1. Những biến đổi về kinh tế xã hội Tây Âu thế kỷ XIII đến thế kỷ XVI - Các công trường thủ công, công ty thương mại, các đồn điền ra đời và ngày càng được mở rộng quy mô => <i>Quan hệ sản xuất tư bản chủ nghĩa xuất hiện</i> - Giai cấp tư sản ra đời. Có thể lực về kinh tế song lại chưa có địa vị xã hội tương xứng.</p>

2. Phong trào Văn hoá Phục hưng

a. **Mục tiêu:** Trình bày được những thành tựu tiêu biểu của phong trào Văn hóa Phục hưng

b. **Nội dung:** Học sinh quan sát tranh ảnh trả lời các câu hỏi của giáo viên

c. **Sản phẩm:** Những thành tựu tiêu biểu của Văn hóa Phục hưng và ý nghĩa tác động của nó tới xã hội Tây Âu

d. **Tổ chức hoạt động**

Hoạt động dạy – học	Sản phẩm dự kiến
<p>Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập GV yêu cầu HS đọc nội dung trong SGK và trả lời câu hỏi: <i>? Phong trào Văn hoá Phục hưng diễn ra đầu tiên ở đâu?</i></p>	<p>2. Phong trào Văn hoá Phục hưng <i>a) Những thành tựu tiêu biểu</i> - Phong trào Văn hoá Phục hưng diễn ra đầu tiên ở I-ta-li-a (thế kỉ XVI) sau đó lan nhanh sang các</p>

? Trình bày khái niệm của phong trào phục Hưng?

? Nói tên các tác phẩm và tác giả sao cho hợp lí.

Thảo luận cặp đôi:

? Tác động của phong trào Văn hoá Phục hưng đối với xã hội Tây Âu như thế nào?

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập

HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu. GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập.

Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động

- Các nhóm trình bày kết quả

Dự kiến sản phẩm:

? Phong trào Văn hoá Phục hưng diễn ra đầu tiên ở đâu?

- Phong trào Văn hoá Phục hưng diễn ra đầu tiên ở I-ta-li-a (thế kỉ XVI)

? Trình bày khái niệm của phong trào phục Hưng?

- Khôi phục và phát triển những tinh hoa văn hoá cổ đại Hi Lạp, Rô-ma lên tầm cao mới.

? Nói tên các tác phẩm và tác giả sao cho hợp lí.

1.M. Xéc-van-tét - b. Một nhà văn lớn của Tây Ban Nha với tác phẩm Đôn-ki-hô-tê

2. W. Sếch-pia - c. là tác giả người Anh với nhiều vở kịch nổi tiếng như Rô-mê-ô và Giu-li-ét

3. Lê-ô-nađo Vành-xi - a. là một danh họa thiên tài để lại nhiều kiệt tác cho nhân loại.

4. Mi-ken-lăng-giơ - d. là một danh họa, một nhà điêu khắc, kiến trúc sư nổi tiếng người Italy.

5. Cô-péc-ních - e. là nhà thiên văn học đầu tiên chứng minh trái đất quay quanh trục của nó và quay xung quanh mặt trời

Thảo luận cặp đôi:

? Tác động của phong trào Văn hoá Phục hưng đối với xã hội Tây Âu như thế nào?

- Là cuộc đấu tranh công khai đầu tiên trên lĩnh vực văn hoá, tư tưởng của giai cấp tư sản chống lại chế độ phong kiến lỗi thời.

Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

HS phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả của học sinh.

-GV cho HS xem 1 đoạn video ngắn về Phong trào Văn hoá phục hưng để mở rộng kiến thức cho HS.

GV bổ sung phần phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả

nước Tây Âu.

- **Lĩnh vực văn học và nghệ thuật:**
+ **M. Xéc-van-tét** với tác phẩm Đôn Ki-hô-tê.

+ **W. Sếch** – **xpia** với các vở kịch: *Rô-me-ô và Giu-li-et*, *Hăm-lét*, *Ô-ten-lô*,...

+ **Lê-ô-na đơ Vành-xi** với kiệt tác *Bữa tiệc cuối cùng*, *Nàng La Giô-công-đơ*.

+ **Mi-ken-lăng-giơ** với các tác phẩm *Sáng tạo của thế giới*, *Cuộc phán xét cuối cùng*, *Tượng Đa-vít*,...

-**Lĩnh vực khoa học:**

+ **Cô-péc-ních** với học thuyết *Trái đất quay quanh trục của nó và quay xung quanh Mặt trời*.

+ **Ga-li-lê** với học thuyết *Trái đất quay*.

b) Ý nghĩa và tác động của phong trào Văn hoá Phục hưng đối với xã hội Tây Âu

- Ý nghĩa

+ Lên án gay gắt Giáo hội Thiên Chúa giáo và đã phá trật tự phong kiến.

+ Đề cao giá trị con người và tự do cá nhân, đề cao tinh thần dân tộc.

+ Có nhiều đóng góp quan trọng đối với kho tàng văn hoá nhân loại

- Tác động

+ Là cuộc đấu tranh công khai đầu tiên trên lĩnh vực văn hoá, tư tưởng của giai cấp tư sản chống lại chế độ phong kiến lỗi thời.

+ Mở đường cho văn hóa Tây Âu phát triển.

thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.

2. Phong trào Cải cách tôn giáo.

a. Mục tiêu: Học sinh ghi nhớ, trình bày được nguyên nhân, nội dung và tác động của phong trào cải cách tôn giáo.

b. Nội dung : Học sinh nghiên cứu sách giáo khoa quan sát tranh ảnh, thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi của giáo viên

c. Sản phẩm: Nguyên nhân bùng nổ cải cách tôn giáo. Nội dung và tác động của các cuộc cải cách tôn giáo.

d. Tổ chức thực hiện:

Hoạt động dạy – học	Sản phẩm dự kiến
<p>Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập <i>Hoạt động nhóm</i> + Nhóm 1: Nguyên nhân bùng nổ các cuộc cải cách tôn giáo? + Nhóm 2: Nội dung cơ bản của các cuộc cải cách tôn giáo? + Nhóm 3: Tác động của các cuộc tôn giáo đối với xã hội Tây Âu?</p> <p>Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu. GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập, GV đến các nhóm theo dõi, hỗ trợ HS làm việc những bằng hệ thống câu hỏi gợi mở: Gv phát vấn: - Tại sao việc nhà thờ bán “<i>Thẻ miễn tội</i>” lại châm ngòi cho phong trào cải cách tôn giáo bùng nổ vì như vậy, người giàu có thể mua thẻ miễn tội, còn người nghèo sẽ không đủ tiền để chi trả. Tình trạng này sẽ gây nên bất công và làm sâu sắc thêm mâu thuẫn trong lòng xã hội; mặt khác hành động bán thẻ miễn tội để lấy tiền cũng cho thấy hành vi không chuẩn mực của Giáo hội Thiên chúa. - Tư tưởng của Lu - thơ: lên án những hành vi tham lam và đòi bại của Giáo hoàng, chỉ trích mạnh mẽ những giáo lí giả dối của Giáo hội, đòi bãi bỏ những thủ tục, lễ nghi phiền toái, đòi quay về với giáo lí Ki-tô nguyên thủy.</p>	<p>3. Phong trào Cải cách tôn giáo.</p> <p>a) Nguyên nhân bùng nổ. - Đầu thế kỉ XVI, Giáo hội Thiên Chúa giáo ngày càng có xu hướng cản trở sự phát triển của giai cấp tư sản - Nhiều giáo hoàng và giám mục quá quan tâm đến quyền lực và đặt ra những lễ nghi tốn kém. - Phong trào Cải cách tôn giáo bùng nổ khắp các nước Tây Âu khởi đầu là Đức và Thụy Sĩ.</p> <p>b) Nội dung cơ bản. - Phê phán những hành vi không chuẩn mực của Giáo hoàng. - Chỉ trích những giáo lí giả dối của Giáo hội. - Đòi bãi bỏ những hủ tục, lễ nghi, phiền toái. - Ủng hộ việc làm giàu của giai cấp tư sản.</p> <p>c) Tác động. + Thiên chúa giáo bị phân hoá thành Cựu giáo và Tân giáo. + Châm ngòi cho các cuộc khởi nghĩa nông dân.</p>

- Tư tưởng **Can-vanh**: Chịu ảnh hưởng những cải cách của Lu- thơ, hình thành một giáo phái mới gọi là đạo Tin lành.

=> *Nội dung tư tưởng của cải cách Lu – thơ và Can – vanh chính là đòi bãi bỏ những thủ tục, lễ nghi phiền toái, đòi quay về với giáo lí Ki – tô nguyên thủy. Đồng thời ông cũng lên án phê phán những hành vi tham lam của giáo hoàng, chỉ trích mạnh mẽ những giáo lí giả dối của giáo hội.*

Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận

- Đại diện nhóm 1 trình bày.

Dự kiến sản phẩm:

Nhóm 1: Nguyên nhân bùng nổ.

- Đầu thế kỉ XVI, Giáo hội Thiên Chúa giáo ngày càng có xu hướng cản trở sự phát triển của giai cấp tư sản

- Nhiều giáo hoàng và giám mục quá quan tâm đến quyền lực và đặt ra những lễ nghi tốn kém.

- Phong trào Cải cách tôn giáo bùng nổ khắp các nước Tây Âu khởi đầu là Đức và Thụy Sĩ.

Nhóm 2: Nội dung cơ bản.

- Phê phán những hành vi không chuẩn mực của Giáo hoàng.

- Chỉ trích những giáo lí giả dối của Giáo hội.

- Đòi bãi bỏ những thủ tục, lễ nghi, phiền toái.

- Ủng hộ việc làm giàu của giai cấp tư sản.

Nhóm 3: Tác động.

+ Thiên chúa giáo bị phân hoá thành Cựu giáo và Tân giáo.

+ Châm ngòi cho các cuộc khởi nghĩa nông dân

Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

HS phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả

<p>của nhóm trình bày. GV bổ sung phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.</p>	
--	--

C. Hoạt động luyện tập.

a) **Mục tiêu:** Nhằm củng cố, hệ thống hóa, hoàn thiện kiến thức mới mà HS đã được lĩnh hội ở hoạt động hình thành kiến thức về những biến đổi của Tây Âu từ thế kỉ XIII đến thế kỉ XVI, nền văn hóa Phục hưng và phong trào Cải cách tôn giáo.

b) **Nội dung:** GV giao nhiệm vụ cho HS và chia lớp thành 2 nhóm, trả lời các câu hỏi trong trò chơi kéo co. Trong quá trình làm việc HS có thể trao đổi với bạn hoặc thầy, cô giáo.

c) **Sản phẩm:** hoàn thành các câu hỏi trong trò chơi và giành chiến thắng cho đội mình

d. Tổ chức thực hiện:

* Câu hỏi trắc nghiệm:

- Giáo viên mời HS tham gia trò chơi “Kéo co”. và phổ biến luật chơi cho HS. Các em học sinh sẽ trả lời câu hỏi để giúp đội mình kéo thắng đội bạn. Mỗi câu trả lời đúng trong thời gian quy định sẽ giúp đội mình thắng 1 hiệp. Trường hợp cả hai đội không trả lời đúng sẽ coi như hòa. Hiệp đó không tính vào số hiệp thắng.

Kết thúc trò chơi đội nào có số hiệp thắng nhiều hơn (tương đương với trả lời đúng nhiều câu hỏi hơn) sẽ là đội chiến thắng.

Câu 1. Giai cấp tư sản đang lên ở châu Âu đã chống lại hệ tư tưởng của đạo nào?

- A. Phật giáo
- B. Ấn Độ giáo.
- C. Đạo Hồi
- D. Đạo Kitô**

Câu 2: Quê hương của Phong trào Văn hóa Phục hưng là:

- A. Đức
- B. Thụy Sĩ
- C. Ý
- D. Pháp

Câu 3. Nội dung của phong trào Văn hóa Phục Hưng là:

- A. Đòi cải tạo xã hội phong kiến, phê phán Giáo hội
- B. Phê phán xã hội phong kiến, đề cao giá trị con người..
- C. Phê phán Giáo hội, đề cao khoa học tự nhiên.

D. Phê phán xã hội phong kiến và Giáo hội, đề cao con người và khoa học tự nhiên.

Câu 4. Trong thời Phục hưng đã xuất hiện rất nhiều nhà văn hóa, khoa học thiên tài mà người ta gọi là:

- A. “Những người thông minh”.
- B. “Những người khổng lồ”.
- C. “Những người gan dạ”.
- D. “Những người tinh ranh”.

Câu 5. Tác động lớn nhất của phong trào Văn hóa Phục hưng là:

- A. Tạo ra những tầng lớp mới.
- B. Là cuộc đấu tranh công khai đầu tiên trên lĩnh vực văn hóa, tư tưởng chống lại CDPK của giai cấp tư sản.**
- C. Tạo ra nhiều nhà văn nổi tiếng
- D. Giúp cho chế độ phong kiến thêm vững mạnh

Câu hỏi 6: Giai cấp tư sản đang lên ở châu Âu đã chống lại hệ tư tưởng của đạo nào?

- A. Đạo Kito**
- B. Ấn Độ giáo.

B. Đạo Hồi.

C. Phật giáo

Câu hỏi 7: Tôn giáo nào là chỗ dựa vững chắc của chế độ phong kiến Tây Âu?

A. Nho giáo

B. Phật giáo

C. Thiên chúa giáo

D. Hồi giáo

Câu hỏi 8: Phong trào Cải cách tôn giáo đã dẫn đến sự phân chia Kitô giáo thành hai giáo phái nào?

A. Nho giáo và Phật giáo

B. Thiên Chúa giáo và Tin Lành

C. Nho giáo và Hồi giáo

D. Phật giáo và Tin Lành

Câu hỏi 9: Tôn giáo mới nào được ra đời trong Phong trào cải cách tôn giáo?

A. Nho giáo

B. Hồi giáo

C. Đạo Phật

D. Đạo Tin lành

* Câu hỏi tự luận:

GV yêu cầu học sinh trả lời các câu hỏi 1, 2/ SGK/ 22

Câu 1: *Lập bảng và hoàn thành bảng theo mẫu câu 1/ SGK/ 22.*

Câu 2: *Vẽ sơ đồ tư duy (hoặc lập bảng) thể hiện những nét chính của phong trào Cải cách tôn giáo (nguyên nhân, nội dung, tác động).*

Dự kiến sản phẩm:

Câu 1: Bảng thống kê về những thành tựu của phong trào văn hóa Phục hưng.

Các nhà Văn hóa phục hưng	Lĩnh vực	Tác phẩm/ Công trình tiêu biểu
M. Xéc-van-tét	Nhà văn	Đôn Ki-hô-tê
W. Sếch-xpia	Nhà viết kịch	Rô-mê-ô và Giu-li-ét
Lê-ô-na đơ Vanh-xi	Họa sĩ	Bữa tiệc cuối cùng, Nàng La Giô-công-đơ
N. Cô-pec-ních	Thiên văn học	Học thuyết Trái Đất quay quanh trục
G. Ga-li-ê	Thiên văn học	Học thuyết Trái Đất quay

Câu 2: Bảng hệ thống nét chính của phong trào Cải cách tôn giáo (nguyên nhân, nội dung, tác động).

	Nguyên nhân	Nội dung	Tác động
Phong trào cải cách tôn giáo	<ul style="list-style-type: none"> - Giáo hội bóc lột nhân dân. - Hệ thống tư tưởng của Giáo hội phong kiến cản trở sự phát triển của văn hóa, khoa học. - Sự tồn tại của Giáo hội đã cản trở sự phát triển của CNTB. - Phong trào cải cách tôn giáo khởi đầu ở Đức và lan sang các nước Tây Âu.	<ul style="list-style-type: none"> - Kịch liệt phê phán những hành vi tham lam và đòi bại của Giáo hoàng, phủ nhận sự thống trị của Giáo hội. - Chỉ trích mạnh mẽ những giáo lý giả dối của Giáo hội. - Đòi bãi bỏ những hủ tục, nghi lễ phiền toái, đòi quay về với giáo lý Ki-tô nguyên	<ul style="list-style-type: none"> - Đạo Ki-tô bị phân hóa thành hai giáo phái: Cựu giáo là Ki-tô cũ và Tân giáo, mâu thuẫn và xung đột với nhau. - Làm bùng lên cuộc chiến tranh nông dân Đức.

	- Đại diện tiêu biểu: Lu-thơ, Can-vanh.	thủy.	
--	--	-------	--

D.HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG.

a) Mục tiêu: Khắc sâu kiến thức trọng tâm bài học

b) Nội dung: GV tổ- chức cho HS về nhà cùng với sự hỗ trợ của người thân, thầy/cô giáo và bạn bè, em tìm hiểu thêm về các nội dung sau:

c) Sản phẩm: Bài trả lời theo câu hỏi của giáo viên

d. Tổ chức thực hiện:

- *Giáo viên giao nhiệm vụ:* Gv yêu cầu học sinh về nhà tìm hiểu và hoàn thành câu hỏi 3/SGK/22

Câu 3: *Sưu tầm tư liệu từ Internet và sách, báo để giới thiệu (theo cách của em) về một công trình/ tác phẩm/ nhà văn văn hoá Phục hưng mà em ấn tượng nhất?*

Dự kiến sản phẩm:

Câu 3: Thông tin về Leonard de Vinci.

- Leonard de Vinci (tiếng Pháp), là tên mà người Việt quen dùng do được biết đến vĩ nhân này từ thời Pháp thuộc, phiên âm ra là Lêôna đơ Vanhxi. Nhưng Leonardo di ser Piero da Vinci mới là tên chuẩn và đầy đủ, nghĩa là Leonardo, con trai của ngài Piero, đến từ Vinci.

- Ông là hoạ sĩ, nhà điêu khắc, kiến trúc sư, kỹ sư công binh, nhà giải phẫu, nhà toán học, hoá học, vật lý học, triết học, thiên văn học, nhà thơ, nhà văn, nhạc công, ca sĩ, nhà phát minh- sáng chế ... nghề nào ông cũng thuộc loại giỏi nhất nhì thời Phục Hưng.

- Tác phẩm nổi tiếng của ông như bức tranh Mona Lisa, a, Bữa ăn tối cuối cùng và Người Vitruvius.